

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

Я. П. Галан

ОЛІМПІЙСЬКА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ

Монографія

Чернівці

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

2022

УДК 37.016:796.032.2

Г 150

Рекомендовано вченою радою Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича
(Протокол № 12 від 28 листопада 2022 року)

Рецензенти:

Рибалко П.Ф. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка;

Андрєєва О.В. – доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, завідувач кафедри здоров'я, фітнесу та рекреації Національного університету фізичного виховання та спорту України;

Огнистий А.В. – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, декан факультету фізичного виховання ТНПУ ім. В. Гнатюка, голова відділення Олімпійської академії у Тернопільській області;

Галан Я.П.

Г 150 Олімпійська освіта в контексті патріотичного виховання дітей : монографія. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. – 216 с.
ISBN 978-966-423-743-4

У монографії розглядаються питання фізичного виховання в Новій українській школі, патріотичного виховання в зарубіжних країнах та Україні, олімпійської освіти, її функціонування та інтегрування в навчально-виховний процес в Україні та країнах світу. Розглянуто, узагальнено та охарактеризовано інноваційні форми олімпійської освіти. Подано теоретичний матеріал щодо патріотичного виховання засобами олімпійської освіти, який може бути використаний у навчальній діяльності студентів, викладачів та загалом педагогічних працівників. Презентовано заходи з реалізації олімпійської освіти в контексті патріотичного виховання. Здійснено перевірку рівня готовності майбутніх вчителів фізичної культури до впровадження олімпійської освіти з елементами патріотизму, проведено експертне оцінювання фахівців у галузі олімпійської освіти та експериментальну перевірку й оцінку ефективності запровадження інноваційної моделі дітей 5-14 років, а також подано результати дослідження.

Монографія рекомендована до використання під час професійної педагогічної чи наукової діяльності інструкторів фізичної культури, вчителів, викладачів, студентів, науковців та всіх, хто зацікавлений у питаннях олімпійської освіти.

УДК 37.016:796.032.2

ISBN 978-966-423-743-4

© Галан Я.П., 2022

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2022

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	4
ВСТУП	5
РОЗДІЛ I. ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	9
1.1. Фізичне виховання в контексті Нової української школи	9
1.2. Особливості організації позанавчальної діяльності дітей з фізичного виховання	18
1.3. Розвиток патріотичного виховання в різних країнах світу	28
1.4. Поняття патріотичного виховання в Україні	42
РОЗДІЛ II. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ	49
2.1. Характеристика олімпійської освіти та її впровадження у різних країнах світу	49
2.2. Форми олімпійської освіти та методологія її запровадження	83
2.3. Патріотичне виховання засобами олімпійської освіти в Україні та країнах зарубіжжя	88
2.4. Інноваційні форми олімпійської освіти	102
2.5. Заходи з реалізації інноваційної моделі	113
2.6. Перевірка рівня готовності майбутніх вчителів фізичної культури до впровадження олімпійської освіти з елементами патріотизму	135
2.7. Визначення соціально-педагогічних та організаційно-методичних умов моделі реалізації та формування патріотизму дітей засобами олімпійської освіти	150
2.8. Обґрунтування та розробка моделі	154
ВИСНОВКИ	163
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	164
ДОДАТКИ	181

ВСТУП

Важливим аспектом у навчально-виховному процесі є різносторонній і гармонійний розвиток дітей, забезпечення умов для зміцнення та збереження їхнього здоров'я, розвиток рухових і фізичних якостей, які сприятимуть фізичному, психічному, соціальному та духовному здоров'ю [30; 65; 66].

Потенціалом будь-якої країни є діти, саме тому навчання, виховання і розвиток підростаючого покоління – одне із найважливіших завдань, які повинні стояти перед педагогами. Ще з дитинства закладаються основи майбутнього стану здоров'я дитини, фізичної підготовленості, розумової діяльності, тому фізичне виховання належить до одних із найважливіших аспектів у формуванні особистості дитини та її розвитку. Тому навчально-виховний процес повинен ґрунтуватися на збереженні та зміцненні здоров'я, формуванні навичок здорового й активного способу життя, розвитку фізично та психічно здорового індивіда [83; 114; 121].

Виховання дітей і молодого покоління та залучення їх до гуманістичних ідеалів і цінностей є важливим на сучасному етапі розвитку суспільства. Цей процес відбувається завдяки олімпійській освіті та загалом олімпійському руху.

Як відомо, нині олімпійська освіта є складником олімпійського руху в усіх країнах світу. Її мета – залучення дітей і молоді до ідеалів і засад олімпізму, що зосереджені на загальнолюдських, гуманістичних, морально-етичних цінностях,

пов'язаних зі спортом. У сучасних умовах вона посідає чільне місце в системі освіти, вихованні молодого покоління та поширенні олімпійського руху загалом [132; 146; 154].

Засади олімпійської освіти відображено в Державному стандарті початкової загальної освіти (2019 р.), навчальних програмах для учнів 5-9 класів (2017 р.), Законі України «Про фізичну культуру і спорт» (2022 р.), Указі Президента Про Національну стратегію з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація» (2016 р.). Вирішальним чинником для ефективної реалізації олімпійської освіти молодших школярів слугує підготовка вчителя, який має системне бачення цього процесу і готовність до його забезпечення.

Проблему впровадження в навчально-виховний процес олімпійської освіти як позитивного чинника, що сприяє гуманізації суспільства, охарактеризовано в дослідженнях українських науковців В. Передерій, О. Кучерявого, Г. Іваненко, А. Боднар та ін. [7; 60; 61; 84; 85; 101; 102].

Концепція олімпізму й олімпійської освіти об'єднує ідеї мирного співіснування держав і народів; інтернаціоналізму та інтерсоціального виховання; гуманістичного, патріотичного та всебічного розвитку особистості; пріоритету етичних цінностей і філософії Fair Play, в яких олімпізм виступає як системоутворюючий фактор, а олімпійська освіта – як засіб виховання молоді в дусі миру та взаємного співробітництва [99; 103].

Україна – одна з провідних країн у популяризації олімпійського руху й олімпійської освіти, що визнано міжнародними організаціями. Це відбувається завдяки традиційним формам олімпійської освіти, проте останні дослідження доводять, що у великій мірі на це впливають інноваційні форми: різноманітні інтелектуальні вікторини, тематичні свята, конкурси, квести, різного роду науково-дослідна

діяльність, тематичні ігри або заходи, олімпійські уроки і т.ін. У кожній з цих форм активно висвітлюються основні аспекти олімпізму, а інноваційність забезпечується завдяки використанню цих форм під час занять із застосуванням різноманітних фізичних вправ, які мають олімпійську спрямованість, що опосередковано впливає на збільшення рухової активності та загального розвитку молодого покоління [15; 105; 109; 118].

Значну актуальність має й патріотичне виховання як елемент олімпійської освіти. Наразі олімпізм відіграє значний вплив на культуру, тому його називають вагомим чинником формування національно-патріотичних цінностей, а саме: становлення свідомого громадянина своєї держави, патріота, який усвідомлює свою громадянську позицію та роль у суспільстві, виражає повагу й любов до Вітчизни, її історичного минулого та сьогодення, культури й традицій. Саме завдяки засобам олімпійської освіти сучасне суспільство здатне сформувати патріотичну свідомість дітей [122; 123; 149].

Використовуючи засоби олімпійської освіти під час навчально-виховного процесу сучасного покоління, ми закладаємо основу їхнього світогляду, яка ґрунтуватиметься на відповідальності перед соціумом, пізнанні власної громадянської позиції та суспільного обов'язку, шанобливому ставленні до культурно-історичного минулого й сучасного держави, готовності захищати незалежність і популяризувати здобутки країни на вітчизняному й міжнародному рівні [33; 153].

Наразі олімпійська освіта відіграє роль своєрідного провідника на шляху до формування патріотичної свідомості підростаючого покоління засобами фізичної культури і спорту. Так, відбувається всебічний розвиток особистості: фізичний, що полягає в удосконаленні фізичних якостей та підтримці загального стану здоров'я, та психологічний, який здатен розвинути різні грані людської особистості ще з юних років [25; 32].

Ярослав ГАЛАН

Саме це зумовлює актуальність досліджуваної проблеми, пов'язаної з олімпійською освітою в контексті патріотичного виховання, що має істотне теоретичне й практичне значення у процесі виховання сучасного покоління.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Арапов О.В. (2018). Спортивна гра «Хортинг-Патріот», як засіб військово-патріотичного виховання молоді. *Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка*. С. 319-323.
2. Арламовський Р. (2011). Сучасні підходи до фізичного виховання школярів з різним рівнем фізичного стану. *Вісник Прикарпатського університету. Фізична культура*. Вип. 13. С. 34–45. URL: http://nbuv.gov.ua/%20UJRN/vpnu_fiz_kult_2011_13_8 (дата звернення: 08.01.2021).
3. Барилко Є.О., Барилко С.М. (2012). Виховання патріотизму в американських школярів у позашкільній діяльності. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. С. 3-12.
4. Белан В. Ю. (2016). Досвід національно-патріотичного виховання громадських організацій Республіки Польща на прикладі Союзу польського харцерства. *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки*. 1. 244-247.
5. Бех І., Чорна К. (2014). Програма патріотичного виховання дітей та учнівської молоді. 29 с.
6. Бишевец Н.Г., Сергієнко К.М., Голованова Н.Л. (2018). Підготовка студентів закладів вищої освіти фізкультурного профілю до застосування методу експертних оцінок. *Теорія і методика фізичної культури і спорту*. 1:29-35.
7. Боднар І.Р. (2017). Диференційоване фізичне виховання : навч. посібник. Львів. *ЛДУФК*. 200 с.
8. Бойко І.А. (2017). Олімпійська освіта в стратегії розвитку сучасного олімпійського руху. *Молодь і олімпійський рух*. Тези доп. X Міжнар. конф. Київ. с. 18–9.
9. Борейко Н. Ю. (2008). Організація самостійної роботи з фізичного виховання у вищих навчальних закладах. *Теорія і*

практика фізичного виховання. Наук.-методичний журнал. № 1. С. 381-386.

10. Борисова О., Козлова Е. (2017). Професіоналізація і комерціалізація в олімпійському спорті (на матеріалі тенніса і легкої атлетики). *Наука в олімпійському спорті. (4):61-71.*

11. Борисова Ю. Ю. (2009). Диференційований підхід у фізичному вихованні школярів на основі використання комп'ютерних технологій : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. вих. і спорту : спец. 24.00.02 – фізична культура, фізичне виховання різних груп населення. 20 с.

12. Булатова М. (2005). Система олімпійської освіти в Україні та нові форми її впровадження. *Олімпійський спорт і спорт для всіх. IX Міжнар. наук. конгрес: Тези доповідей. С. 7.*

13. Булатова М. (2015). Система олімпійського образования в Украине. *Наука в олімпійському спорті. (2): 5-9.*

14. Булатова М. (2016). Олімпійській академії України – 25 років: сторінки історії та сьогодення. *Наука в олімпійському спорті, 3: 14–40.*

15. Булатова М., Георгіадіс К. (2016). Міжнародна олімпійська академія в системі освіти та виховання. *Наука в олімпійському спорті. 3: 4-13.*

16. Булатова М., Платонов В. (2018). Олімпізм і олімпійське образование: история, современность, будущее. *Наука в олімпійському спорті. 4:4-27. С. 27.*

17. Булатова М.М. (2004). Здоров'я і фізична підготовленість населення України. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту. № 1. С. 3–9.*

18. Булатова М.М., Бубка С.Н., Платонов В.М. (2019). Олімпійський спорт у системі гуманітарної освіти. *Київ: Перша друкарня. 912 с.*

19. Булатова М.М., Єрмолова В.М. (2007). Олімпійська освіта у системі навчально-виховної роботи загальноосвітніх

навчальних закладів України. Навчальне видання. *Олімпійська література*. 44 с.

20. Вацеба О. (2006). Формы олимпийского образования учеников общеобразовательных школ Украины. *Perspective moderne ale impactului societatii contemporane asupra educatiei fizice si sportului*. Chisinau: I.N.E.F.S. P.114–117.

21. Вацеба О. (2014). Елементи олімпійської освіти в системі фізичного виховання дітей дошкільного віку (на прикладі ДДНЗ м. Львова). *Актуальні проблеми юнацького спорту : матеріали XI Всеукр. наук.-практ. конф.* Херсон. С. 116 - 120.

22. Вацеба О.М. (2005). Уявлення та знання українських школярів про цінності олімпізму [Електронний ресурс]. *Спортивна наука України*. №1. С.15–23. Режим доступу до журналу: <https://www.ldufk.edu.ua>.

23. Визитей Н., Манолаки В. (2020). Олимпийское образование и его роль в решении глобальных проблем современной культуры. *Наука и спорт: современные тенденции*. 1(8):116-21.

24. Вільчковський Е. С, Курок О. І. (2019). Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: підручник. Суми: ПФ «Видавництво “Університетська книга”». 467 с.

25. Гакман А., Галан Я., Кошура А. (2020). Теоретичні засади патріотичного виховання в системі олімпійської освіти підростаючого покоління. *Інноваційна педагогіка*, 27, С. 186–189.

26. Гакман А.В., Ушенко Ю.О., Галан Я.П., Кожокар М.В. (2019) Становлення педагогічних основ олімпійської освіти в Україні. *Молодий вчений*. №5 (69). С. 299-302.

27. Галан Я. (2017). Олімпійська освіта : навч. посіб.. *Чернівецький нац. ун-т*. 88 с.

28. Галан Я. (2017). Педагогічні умови формування знань з олімпійської освіти у дитячих дошкільних навчальних закладах. *Молодий вчений*. С. 142-145.

29. Галан Я.П. (2017). Педагогічні умови формування знань з олімпійської освіти у дитячих дошкільних навчальних закладах. *Молодий вчений*. № 3(43). С. 142-145.

30. Галан Я.П. (2018). Спортивне орієнтування у фізичному вихованні школярів : монографія. *Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича*. 218 с.

31. Галан Я.П. (2021). Теорія та практика олімпійської освіти: навчальний посібник. *Чернівецький нац. ун-т*, с. 138.

32. Галан Я.П. (2022). Роль олімпійської освіти в патріотичному вихованні дітей в сучасних умовах. *Інноваційна педагогіка*, 47, 37-42.

33. Галан Я.П., Гакман А.В., Кашура А.В., Байдюк М.Ю. (2020). Патріотичне виховання дітей засобами олімпійської освіти в новій українській школі. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 30. Т. 2. С. 131-135.

34. Галан Я.П., Огнистий А.В., Огниста К.М., Бешлей О.В. (2022). Інноваційні форми олімпійської освіти в процесі дистанційного навчання. *Інноваційна педагогіка*, 49 (1), 32-38.

35. Гнесь Н., Галан Я. (2016). Оптимізація рухової активності дошкільнят як шлях реалізації здоров'язбережувальних технологій у роботі дошкільних навчальних закладів. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). Вип. 4. С. 4-7. Режим доступу: <https://spppc.com.ua/index.php/journal>

36. Гончерюк М.А., Фоменко Л.А., Петричук П.А. (2017). Сучасність олімпійської освіти в освітньому процесі підготовки фахівців фізичної культури і спорту. *Молодь, наука, спорт*. 3.1 (43.1), 95-98.

37. Городинський С.І., Ібрагімова Л.С. (2017). Особливості впровадження олімпійської освіти у навчальний процес в Україні. *Молодий вчений*. № 3.1 (43.1). С. 99-102.

38. Гуменюк С.В. (2015). Олімпійська освіта у професійній підготовці майбутніх учителів фізичної культури. *Олімпійський рух*

на теренах Західної України – минуле та сьогодення: матеріали регіон. наук.-метод. семінару. Тернопіль: СМТ ТАЙП. С. 36-40.

39. Гурій М. О. (2008). Громадянське виховання старшокласників у Великій Британії (автореферат дис. ... канд. пед. наук). Дрогобич (Guriy, M. O. (2008). Civic education for senior pupils in Great Britain (PhD thesis abstract). Drohobych).

40. Дем'янчук А.С. (2019). Психолого-педагогічні особливості формування патріотизму у старших дошкільників. *Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ*, Вип. 1. С. 13-20.

41. Денисова Л.В. (2020). Професійна підготовка майбутніх магістрів фізичної культури і спорту з використанням інформаційно-комунікаційних технологій: теорія та методика: монографія. *Київ: Центр учбової літератури*. 462 с.

42. Діденко О.Г. (2014). Зарубіжний досвід патріотичного виховання громадян та можливості його адаптації в Україні. *Theory and history of public administration*. Issn 2311-6420. Public administration aspects. С. 52-59.

43. Дудкін В. (2009). Олімпійська освіта в процесі підготовки фахівців сфери " Фізичне виховання і спорт " у спеціалізованих навчальних закладах України. *Молода спортивна наука України*. Вип. 13, т. 4. С. 57 - 61.

44. Дудкін В.Ю. (2010). Олімпійська освіта як складова реалізації ідеології олімпізму в процесі підготовки студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту України. *Олімпійський спорт і спорт для всіх: матеріали 14 міжнар. наук. конгр.: тези доп.* с. 716.

45. Дудкін В.Ю. (2010). Шляхи вдосконалення інтеграції олімпійської освіти в процес підготовки фахівців сфери Фізичне виховання і спорт в Україні. *Вісник Запорізького нац. ун-ту: зб. наук. ст.* С. 85-8.

46. Єрмолова В. М. (2010). Теоретико-методичні засади інтеграції олімпійської освіти в навчально-виховний процес

школярів : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту: спец. : 24.00.01 "Олімпійський і професійний спорт". 20 с.

47. Єрмолова В.М. (2009). Олімпійська освіта в школі. 85 с.

48. Єрмолова В.М. (2011). Олімпійська освіта: теорія і практика: навч. посіб. 335 с.

49. Єрмоменко Е. (2015). Національна дитячо-юнацька військово-спортивна гра "Хортинг-патріот" як форма національно-патріотичного та фізичного виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів України. *Теорія і методика хортингу*, Вип. 4. С. 163-185. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tmh_2015_4_22

50. Захаріна Є. А. (2011). Актуальні проблеми професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до позакласної та позашкільної оздоровчо-виховної роботи. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка*. Вип. 91, т. 1. С. 164-169.

51. Захаріна Є. А. (2011). Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до позакласної та позашкільної оздоровчо-виховної роботи: теоретичний аспект. *Педагогічний процес: теорія і практика*. Вип. 2. С. 61-68.

52. Захаріна Є. А. (2011). Позакласна та позашкільна оздоровчо-виховна робота як передумова зміцнення здоров'я школярів. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. №9. С. 49-52.

53. Зорій Я., Гакман А. (2016). Система олімпійської освіти як засіб педагогічного процесу підростаючого покоління. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). Вип. 4. С. 33–35.

54. Зорій Я.Б., Гакман А.В. (2016). Система олімпійської освіти як засіб педагогічного процесу відростаючого покоління. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. Серія 15 : Науково-

педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). Вип. 4. С. 33-35.

55. Іваненко Г. (2021). Організаційно-методичні умови інтеграції олімпійської освіти в освітній процес студентської молоді. *Спортивна наука та здоров'я людини*. 1(5):169-79.

56. Іваненко Г.О. (2017). Олімпійська освіта – завдання реалізації. *Молодь та олімпійський рух: зб. тез доп. 10 міжнар. наук. конф.* С. 27-9.

57. Іваненко Г.О. (2017). Проблеми реалізації олімпійської освіти у вищих навчальних закладах України та шляхи їх подолання. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. (4):23-5.

58. Іваненко Г.О. (2018). Олімпійська освіта в роботі освітніх закладів галузі Фізична культура і спорт. *Матеріали 4-го регіонального наук.-метод. семінару*. С. 45-50.

59. Іваненко Г.О. (2018). Форми та методи реалізації олімпійської освіти в освітньому процесі закладів вищої освіти України. *Молодь та олімпійський рух: зб. тез доп. 11 міжнар. конф. молодих вчених*. С. 68-70.

60. Іваненко Г.О. (2019). Заходи з впровадження олімпійської освіти в підготовці фахівців спеціальності 017 Фізична культура і спорт. *Молодь та олімпійський рух: зб. тез доп. 12 міжнар. конф. молодих вчених*. С. 56-8.

61. Іваненко Г.О. (2019). Олімпійська освіта в системі підготовки фахівців зі спеціальності Фізична культура і спорт в Україні. *Спортивний вісник Придніпров'я*. (1):25-32.

62. Івченко Ю.В. (2018). Приклад конституційного патріотизму в США та його перспективи в умовах українських державотворчих процесів. *Вчені записки ТНУ ім. В.І. Вернадського*. Серія: юридичні науки. Том 29 (68). № 1. 2018. С. 101-106.

63. Канішевський С. М. (2008). Інтеграційні моделі організації навчальних і поза навчальних форм занять по фізичному вихованню студентів. *Теорія і практика фізичного виховання*. Наук.-методичний журнал. № 1. С. 107-113.

64. Кирилюк А.О. (2020). Оцінювання особистих і навчальних досягнень молодших школярів з фізичної культури в новій українській школі. *Наукові записки молодих учених*. Доступно за адресою: <https://phm.cuspu.edu.ua/ojs/index.php/snys/article/view/1756>

65. Кисла О. (2014). Формування здоров'язбережувальної компетентності у дітей дошкільного віку засобами здоров'язбережувальних технологій. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. № 9(2). С. 101-106. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppsv_2014_9%282%29_16

66. Кібальник О.Я. (2009). Зміст фітнес-технології для підвищення рухової активності підлітків. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. № 2. С.42–46. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fvs_2009_2_13

67. Клинов В. В. (2010). Формирование умений ведения здорового образа жизни у учащейся молодежи училищ олимпийского резерва. *Вісник Чернігівського державного педагогічного університету*. Вип. 81. Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. С. 228-233.

68. Коваль В., Ткачук В., Степанюк С., Руденко В., Чемерис М. (2017). Роль олімпійської освіти у формуванні національної самосвідомості студентської молоді. *Вісник Прикарпатського університету*. Фізкультура. Івано-Франківськ. Вип. 27-28. С. 300-303.

69. Ковальова Н.В. (2013). Технологія проектування позакласної роботи старшокласників з фізичного виховання. *Вісник Запорізького національного університету*. *Фізичне виховання та спорт*. № 1. С. 36-42. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_FViS_2013_1_10

70. Кожокар М., Васкан І., Галан Я. (2019). Олімпійська освіта як складник патріотичного виховання дітей і молоді. *Інноваційна педагогіка*. Вип. 18 «Теорія і методика виховання». Т. 2. С. 180–183.

71. Кожокар М., Галан Я. (2020). Олімпійська освіта як стрижень реалізації методів, форм і засобів патріотичного

виховання в новій українській школі. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Вип. 27. Т. 2. С. 30–303.

72. Кострікова К. С. (2018). Вплив олімпійської освіти на особистість школярів. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. праць Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки*. №3. С. 20-25.

73. Кострікова К. С. (2019). Олімпійські цінності у формуванні соціально-громадських компетентностей школярів нової української школи. *Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова*. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). С. 341-345.

74. Кострікова К. С. (2020). Ефективність упровадження програми олімпійської освіти у формуванні поведінкових рис учнів початкової школи. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. праць Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки*. №3(51). С. 23-31.

75. Кострікова К.С. (2016). Механізми впровадження олімпійської освіти у навчально-виховний процес школярів. *Вісник Чернігів. нац. пед ун-ту*. Серія: Педагогічні науки, Чернігів, 1, с. 96–9.

76. Костюшко Г. (2016). Національно-патріотичне виховання молоді в контексті етнопедагогічних засад. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Вип. 21. 33-39.

77. Кравченко О. Олімпійська освіта в системі фізичного виховання студентської молоді. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/svp_2011_2_56

78. Кравченко Т., Семида О. (2019). Особливості виховання патріотизму в сучасній системі освіти Великої Британії. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. № 4 (88). С. 164-176.

79. Красуля М.А. (2001). Роль физической культуры в формировании здорового способа жизни студентов. *Слобожанський наук. - спортивний вісник*. С.161-165.

80. Кроть І.М. (2018). Культурна спадщина олімпійського руху в системі олімпійської освіти [дисертація]. *Київ. Національний університет фізичного виховання і спорту*. 275 с.

81. Круцевич Т.Ю. (2001). Физическое воспитание как социальное явление. *Наука в Олимпийском спорте*. № 3. С. 3–15.

82. Круцевич Т.Ю. (2003). Предмет и содержание теории и методики физического воспитания. *Теория и методика физического воспитания*. С. 9–28.

83. Круцевич Т.Ю. (2008). Предмет і зміст теорії і методики фізичного виховання: [підруч. для студ. вищ. навч. закладів]. *Олімпійська література*. Т. 1. С. 9–22.

84. Кучерявий О. (2019). Модель інформаційно-освітнього середовища дистанційного навчання в системі олімпійської освіти. *Спортивна наука України*. 2: 83-91.

85. Кучерявий О., Ярмолук О. (2020). SWOT-аналіз інформаційно-освітнього середовища в системі олімпійської освіти. *Спортивна наука та здоров'я людини*. 1(3):39-58.

86. Левків В. (2016). Підготовка кадрів з галузі фізичного виховання, спорту, здоров'я людини, шляхи узгодження вітчизняних вимог до кваліфікації спортивних тренерів з європейськими стандартами тренерської діяльності. *Фізична активність, здоров'я і спорт*. 4(26)76-83.

87. Мангура М. (2001). Здоровий спосіб життя - одна із форм підвищення пізнавальної та рухової активності учнів. *Фізичне виховання в школі*. № 2. 126 с.

88. Матвеев С.Ф. (2005). Олімпійська освіта – пріоритетний напрям в діяльності Олімпійської академії України. *Олімп. спорт і спорт для всіх*. 22 с.

89. Мицкан Т.С. (2014). Характеристика здоров'я-збережувальних технологій у дошкільному навчальному закладі.

Вісник Прикарпатського університету. Фізична культура. Вип. 20. С. 12-20. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vpnu_fiz_kult_2014_20_4

90. Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. – Електронні дані. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
<https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola> (дата звернення: 27.06.2022) – Назва з екрану.

91. Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. – Електронні дані. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/pid-chas-kruglogo-stolu-novij-ukrayinskij-shkoli-nova-fizichna-kultura-prezentovano-modelnu-programu-z-fizkulturi-dlya-5-6-klasiv> (дата звернення: 13.05.2022) – Назва з екрану.

92. Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. – Електронні дані. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/pozashkilna-osvita/vihovna-robota-ta-zahist-prav-ditini/nacionalno-patriotichne-vihovannya> (дата звернення: 2.05.2022) – Назва з екрану.

93. Москаленко Н.В. (2011). Інноваційні технології у фізичному вихованні школярів. Навч. посіб. *Інновація*. 238 с.

94. Нерода Н. В. (2013). Олімпійська освіта осіб з особливими потребами: проблема та напрями дослідження. *Молода спортивна наука України*. Зб. наук. та ін у сфері фізичного виховання, спорту та здоров'я людини. Львів, 17, с. 130–4.

95. Нова українська школа: порадник для вчителя (2017). За заг. ред. Н. Бібік. *ТОВ «Видавничий дім «Плянди»*. Київ. 206 с.

96. Онищук Л.А. (2018). Нова українська школа: реалії та перспективи. *Український педагогічний журнал*. № 1. С. 47-53. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrpj_2018_1_8

97. Павленко І. О. (2008). Впровадження інноваційних технологій у фізичному вихованні студентів вищих навчальних

закладів. *Теорія і практика фізичного виховання. Наук.-методичний журнал.* № 1. С. 611-616.

98. Пахотіна Т. (2020). Патріотичне виховання як предмет порівняльно-педагогічних досліджень. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології.* № 2 (96). С. 285-292.

99. Передерій Б., Бріскін Ю. (2019). Експертний аналіз інноваційної форми олімпійської освіти #OlympicLab. *Український журнал медицини, біології та спорту.* 4; 4 (20). С. 307–11.

100. Передерій В. (2017). Напрямки просвітницької діяльності Міжнародного олімпійського комітету. *Рухова активність, здоров'я і спорт,* 4 (30): 3–9.

101. Передерій В. (2018). Інноваційні форми олімпійської освіти: постановка проблеми. *YOUNG SPORT SCIENCE OF UKRAINE.* V.1. P. 20-21.

102. Передерій В. (2018). Результати та перспективи #OlympicLab. *Наука в олімпійському спорті,* 4: 28–31.

103. Передерій В., Бріскін Ю. (2018). Впровадження інноваційних форм олімпійської освіти. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту,* 4: 91–5.

104. Передерій В.В. (2019). Інноваційні форми олімпійської освіти на міжнародному та національному рівнях [дисертація]. *Львів: Львівський державний університет фізичної культури.* 190 с.

105. Поликарпова Г.М. (2005). Олимпийская образованность и воспитанность: критерии эффективности. *Олімпійський спорт і спорт для всіх: матер. V Міжнар. наук. конг.* С.26.

106. Приходько В.В. (2002). Спортивна наука і управління розвитком сучасного спорту в Україні (Обґрунтування напрямку наукових досліджень). *Молодая спортивная наука Донбасса: Актуальные проблемы современного спорта.* С.3-7.

107. Приходько В.В. (2003). Навчальний предмет „Фізична культура”: тенденції розвитку від ХІХ до ХХІ століття (Нотатки після прочитання «Концепції фізичного виховання в системі освіти України»). *Теор. і практ. фізичного виховання.* № 1. С. 16-22.

108. Про Стратегію національно-патріотичного виховання на 2020 – 2025 : Указ Президента України від 18 травня 2019 р. № 286/2019. Урядовий кур'єр. 21.05.2019. № 93. С. 9.

109. Радченко Л. (2015). Реалізація освітніх програм як основа діяльності Міжнародної олімпійської академії. *Актуальні проблеми фізичної культури і спорту*. 33(1):60-5.

110. Радченко Л. (2016). Місце та роль культури і освіти в стратегії розвитку сучасного олімпійського руху. *Науковий часопис національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова*. Серія: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 5(75):98-101.

111. Радченко Л.О. (2014). Олімпійська освіта в навчально-виховному процесі: педагогічне значення та суспільне значення. *Молодіжний науковий вісник Східної Європи. ун-ту ім. Лесі Українки*, 14: 11–4.

112. Радченко Л.О. (2016). Етапи реалізації олімпійської освіти в діяльності вищих профільних навчальних закладів. *Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова*. Вип. 5. с. 95-8.

113. Рудий В. (2000). Сучасні міжнародні підходи до визначення політики сприяння здоров'ю та пропаганди здорового способу життя як один з орієнтирів удосконалення правової бази управління громадським здоров'ям в Україні. *Вісник Української Академії державного управління*. № 1. С.336-343.

114. Савченко В., Приходько В. (2005). „Образ” у навчальній діяльності і освіті майбутніх викладачів фізичної культури. *Спортивний вісник Придніпров'я. Науково – теоретичний журнал*. № 2. С.3-6.

115. Саїнчук М. М. (2012). Формування ціннісних орієнтацій в сфері фізичної культури і спорту учнів старших класів у процесі фізичного виховання : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 "Фіз. культура, фіз. виховання різних груп населення". *Нац. ун-т фіз. виховання і спорту України*. Київ. 22 с.

116. Сапрун С.Т. (2014). Олімпійська освіта школярів. Методичні рекомендації для вчителів початкових класів загальноосвітніх шкіл. Тернопіль. 89 с.

117. Тимо Є.В. (2015). Соціальна значущість впровадження олімпійської освіти в навчально-виховний процес. Тези доп. VIII Міжнар. Наука. конф. *Молодь і олімпійський рух*, Київ, с. 26.

118. Томенко О.А. (2013). Сесії та програми Міжнародної олімпійської академії як засіб олімпійської освіти. *Слобожанський науково-спортивний вісник*, 2: 55-7.

119. Томенко О.А. (2014). Оптимізація фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів на основі використання елементів олімпійської освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 1(35):387-94.

120. Томенко О.О. (2008). Особливості олімпійської освіти в КНР напередодні Ігор XXIX Олімпіади у Пекіні. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. (3);36-40.

121. Трачук С. (2008). Рухова активність і збереження здоров'я дітей у процесі фізичного виховання. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. № 1. С. 69-71.

122. Фінін Г. І. (2012). Громадянське та воєнно-патріотичне виховання в системі освіти Великої Британії у контексті глобалізації. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія, 1, 64-71.

123. Цьось А.В. (2014). Історія фізичного виховання на теренах України з найдавніших часів до початку XIX ст. : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.]. *Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки*. 456 с.

124. Чернігівська С.А. (2011). Організація самостійних фізкультурно-оздоровчих занять „Програма 100 хвилин”. *НГУ*. 63 с.

125. Чернявський М.В. (2011). Рекреаційно-оздоровчі технології у процесі фізичного виховання молодших школярів : дис. ... канд. наук з фіз. вих та спорту : 24.00.02. Київ. 196 с.

126. Чупрій Л. Патріотичне виховання в Україні: стан і перспективи. URL: http://sd.net.ua/2009/11/05/patrotichne_vikhovannja_v_ukran_ctan__perspektivi.html

127. Шиян Б.М. (2012). Теорія і методика фізичного виховання школярів: навч. посіб. *Навчальна книга*. 304 с.

128. Щербашин Ю.С. (2010). Удосконалення впровадження олімпійської освіти у навчально-виховний процес дітей та молоді. *Олімпійський спорт і спорт для всіх*. Тези доп. XIV Міжнар. наук. Конгр. Київ, с. 747.

129. Щербашин Я. (2009). Олімпійська освіта та процес виховання дітей і молоді. *Молода спортивна наука України*. Т.1. С. 335-339.

130. Щербашин Я.С. (2014). Олімпійська освіта в світовому контексті. *Актуальні проблеми фізичної культури і спорту*. 30(2):78-83.

131. Щербашин Я.С. (2016). Олимпийское образование – инновационная педагогическая технология формирования гармонически развитой личности. *Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова*. Київ. НПУ ім. М. П. Драгоманова. Вип. 5. с. 143-5.

132. Юхимук В. (2007). Олімпійська освіта школярів в діяльності Міжнародної олімпійської академії. *Спортивна наука України*. № 3 (12). С.36–43.

133. Юхимук В., Мандюк М. (2007). Ставлення учителів фізичного виховання до поширення знань олімпійської тематики серед учнів загальноосвітніх навчальних закладів м. Львова. *Слобожанський науково-спортивний вісник: матеріали наук. конф.* №11. С. 28–31.

134. Юхимук В.П. (2005). До питання понятійного тлумачення словосполук „олімпійська освіта” та „олімпійське виховання”. *Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту*. Т.4. С.237–242.

135. Ясєв Г. (2003). Державна програма патріотичного виховання населення: (Пропозиції Державного комітету України у справах ветеранів та проект Програми) / Г. Ясєв // Світ дит. б-к.– 2003.– № 2.– С. 4–7.

136. Binder D. (2012). Olympic values education: evolution of a pedagogy. *Educational Review*, p. 275–302.

137. Binder D. (2017). Canada: Olympic education programs as legacies of Olympic Games. In: Naul R, Binder D, Rychtecky A, Culpan I, editors. *Olympic education: an international review*. New York: Taylor&Francis, p. 104–18.

138. Buntic C. C. (2017). Should patriotism be taught in state schools? University of Birmingham.

139. Chatziefstathiou D, Müller N. (2014). Olympism, olympic education and learning legacies. *Cambridge Scholars Publishing*, 292 p.

140. Culpan I. (2017). Olympism, constructivism and foucault's technologies of power: governmentality at work. *Diagoras: International Academic Journal on Olympic Studies*. V. 1. p. 75-94.

141. Hakman A., Nakonechnyi I. Olympic Education in the Educational Process of Ukraine (In The Case Of Bucovyna). (2018). *Development trends in pedagogical and psychological sciences*. P. 232–362.

142. Hand M., Pearce J. (2011). Patriotism in British schools: teachers' and students' perspectives. *Educational Studies*. 37, 4, 405-418.

143. Janicka-Panek T. (2017). Edukacja patriotyczna i europejska zadaniem współczesnego pedagoga. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. Серія «Педагогіка та психологія». 1 (5), 191-194.

144. Lyras A. (2014). Olympic education in practice: educational components of a sport for peacebuilding intervention. In: Chatziefstathiou D, Muller N, editors. *Olympism, Olympic education and learning legacies*. Newcastle upon Tyne: Cambridge scholars Publishing. p. 245-58.

145. Naul R., Binder D., Rychtecky A., Culpan I. (2017). Olympic Education: an international review. *New York: Oxon*. 361 p.

146. Radchenko Lidiia, Ivanenko Halyna, Krol Iryna, Biletska Viktoriia, Yasko Liliia, Kozhanova Olga, Ermolova Valentina, Diomina Aliona. (2021). Interactive technologies during implementation of the Olympic education into the student educational process. *Pedagogy and Psychology of Sport*. 7(1):135-146.

147. Roux CJ., Janse van Rensburg N. (2017). An outdoor adventure programme infused with Olympic values in teaching Olympism to university students. *South African Journal for Research in Sport, Physical Education and Recreation*. (1/2):63-77.

148. Rubio K. (2013). Olympic Education. *International Journal for Innovation Education and Research*. 1(4):109-20.

149. Stępnik, A., Mazur, P. (2010). Edukacja regionalna i patriotyczna w warunkach wielokulturowości. *Edukacja elementarna w teorii i praktyce*, 1-2, 12-23.

150. Sukys S., Majauskien D. (2014). Effects of an integrated Olympic Education Program on Adolescent Athletes' Values and Sport Behavior. *Social Behavior and Personality*. (5):811-21.

151. Telama R. (2002). Physical fitness, sporting lifestyles, and Olympic ideals: cross-cultural studies on youth sport in Europe. Vol. 11. *Schorndorf: ICSSPE: Sport Science Studies*. 278 p.

152. Tomenko O, Galan Y. (2018). Ways of using the axiological potential of the olympic education in the process of upbringing of comprehensive school pupils. *Development trends in pedagogical and psychological sciences: the experience of countries of Eastern Europe*. p. 481-508.

153. Galan, Yaroslav., Perederiy, Vira., Beshlei, Olga (2021). OLYMPIC EDUCATION - Part 1. Theoretical and methodological principles of current Olympic education. LAP Lambert Academic Publishing, 128 p. ISBN 978-620-4-183749 <https://www.lap-publishing.com/catalog/details/store/es/book/978-620-4-18374->

Наукове видання

Ярослав Петрович Галан

**ОЛІМПІЙСЬКА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ
ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ**

Монографія

Літературний редактор

О.В. Лупул

Технічний редактор

О.М. Кудрінська

Дизайн обкладинки

А.В. Цвіра

Підписано до друку 28.11.2022. Формат 60x84/16.

Папір офсетний. Друк різнографічний. Умов.-друк. арк. 11,8.

Обл.-вид. арк. 12,7. Зам. 1011

Видавництво та друкарня Чернівецького національного університету.

58002, Чернівці, вул. Коцюбинського, 2.

e-mail: ruta@chnu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 891 від 08.04.2002.